

BLAHOŠLAVENÍ MILOSRDNÍ

601/2018

www.inky.sk

26. 10. 2018

... alebo o tom, prečo aj v prípade spásy platí „Ako sa do hory volá, tak sa z hory ozýva“

„Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.“

Milosrdenstvo v Starom zákone má v sebe význam vernosti.

Boh je milosrdný voči Izraelu a to sa prejavuje tým, že je voči Izraelu verný a neopúšťa ho. Ak treba, potrestá ho, áno, vydá ho hoci aj do zajatia – ale nikdy nie preto, že by v hneve Izrael opustil, ale preto, že je naopak Izraelu verný a všetko, čo robí, robí pre jeho dobro, rast a konečnú spásu.

Podstatou tejto vernosti je darovanie sa a odpúšťanie, ako vysvetľuje pápež: „Milosrdenstvo má dva aspekty: znamená dávať, pomáhať, slúžiť druhým, a tiež odpúšťať, chápať.“ (GE 80)

Odpustenie – gr. *afiemy*, prepustiť niekoho na slobodu, nechať niečo tak – **znamená prijímať druhého takého, aký je,** „prepustiť ho“ z reťaze našich nárokov, predstáv a očakávaní, ktoré ho robia v našich očiach akoby našim sluhom a otrokom a nás akoby jeho pánmi a sudcami. Ak takto žijeme a onen druhý človek sa nespráva podľa nás, reagujeme na to sklamaním, pocitom krivdy, hnevom, výčitkami, odsúdením. Odpustenie naopak znamená, že toho druhého prijímame a milujeme takého aký je, bez ohľadu na to, aký je, nie kvôli sebe, ale kvôli Bohu a skrze Boha aj kvôli nemu. Boh za nás oboch dal život, „keď sme boli nepriateľmi“ (Rim 5,10) – ak teda Boh ho miluje a prijíma a dáva zaň život za takého, aký je, kto som ja, aby som konal inak?

Odpustenie má zmysel vtedy, ak vedie k láske. Lebo brat druhého takého, aký je, sa dá aj v sebekejšej ľahostajnosti, keď je nám ten druhý proste ukradnutý, nech si je aký chce. Ale Boh, keď nám odpustil, tak nás neponechal v našom hriechu, ale „tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.“ (Jn 3,16)

Láska je darovaním sa – v prípade Boha a kresťanov darovaním sa vskutku extrémnym, ako vraví Písmo: „Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov.“ (1 Jn 3,16) Nie „dať“, ale „dávať“. teda každodenne tým, že svojim bratom a sestrám dávame, vynakladáme na nich svoj čas, svoje peniaze, svoju energiu, aby sme dosiahli ich dobro. Tak to hovorí aj pápež: „V evanjeliu podľa Lukáša už nepočujeme „budte dokonalí“ (Mt 5,48), ale „budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec. Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení. Odpúšťajte a odpustí sa vám. Dávajte a dajú vám.“ (Lk 6,38).“ (GE 81)

Konkrétnym uskutočnením tohto darovania sa je „zlaté pravidlo“. Pápež pripomína: „Matúš [Evanjelistu] to zhrňa do jedného zlatého pravidla: „Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im“ (Mt 7, 12).“ (GE 80) Ak teda vidím chudobného, človeka v núdzi, alebo utláčaného, prenasledovaného, ponížovaného, vysmievaného, na okraji spoločnosti – musím sa sám seba opýtať: Čo by sa mne, keby som sa ocitol v takejto situácii, páčilo viac? Keby si ma ostatní ľudia nevšímali, boli ľahostajní k môjmu utrpeniu a bolesti, kašľali na mňa a nechali ma v mojom trápení a napospas tým, ktorí ma nenávidia a ubližujú mi? Alebo by ma potešilo, keby sa ma niekto zastal, ujal sa ma, pomohol mi? Alebo čo do viery: Som rád, že mi iní ľudia vieru odovzdali, k Božiemu životu ma priviedli? A potom podľa toho konať. Bez obvyklých výhovoriek typu „A jemu sa to možno tak páči“ (o bezdomovcoch), „Ktovie, či o nejakú pomoc vôbec stojí“ (o utláčaných), „Jemu aj tak niet pomoci“ (o zlobákoch), „Oni sa aj tak nezmenia“ (o neveriacich) a podobne. Znova sme pri výzve z minulej katechézy: „[Milosrdenstvo sa] prejavuje najmä v

spravodlivosti voči bezmocným: „Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu“ (Iz 1,17).“ (GE 79)

Už vieme, Blahoslavenstvá nie sú prikázaniami, ale znameniami toho, že už dosahujeme „výstupný štandard“ kresťanstva, rokov učeníctva s Pánom a súčasne splňame „vstupné kritériá“ pre život v Božom kráľovstve, v Nebí, ako vysvetľuje priamo v nich sám Ježiš. **Prečo je práve takéto správanie sa znakom toho, že sme veriaci** a že sme dozreli do života v Božom kráľovstve a „zmocňujeme sa večného života“ (porov. 1Tim 6,12)?

„Dávať a odpúšťať znamená chcieť v našich životoch reprodukovať aspoň malý odraz dokonalosti Boha, ktorý dáva a odpúšťa veľmi štedro. Z toho dôvodu v evanjeliu podľa Lukáša už nepočujeme „budte dokonalí“ (Mt 5,48), ale „budte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec. ... A potom Lukáš pridáva niečo, čo by sme nemali opomenúť: „Akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám“ (Lk 6, 38).“ (GE 81), vysvetľuje pápež. **Byť spasený = byť zbožštený.** Byť zbožštený = byť ako Boh. Podstatou kresťanstva a teda učeníctva je preto „učiť sa od Krista“ (porov. Mt 11,29), „napodobňovať Boha“ (porov. Ef 5,1), „zmýšľať ako Kristus Ježiš“ (porov. Flp 2,5). Lebo **ak chceme byť ako Boh, musíme sa naučiť byť ako Boh.** A ak chceme žiť Boží život, musíme sa naučiť žiť Boží život. „Boh je láska“ (1Jn 4,16) a tá sa prejavuje milosrdenstvom. „Byť dokonalý ako je dokonalý náš nebeský Otec“ (porov. Mt 5,48) teda znamená „byť milosrdný, ako je milosrdný náš nebeský Otec“ (porov. Lk 6,36). **Odtiaľ potom logika Ježišových slov: „Akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám.“ (Lk 6,38 SSV)** Ak sme totiž milosrdní ako Otec – potom sme schopní žiť Nebeské kráľovstvo a prijať tento dar Božieho milosrdenstva. A, naopak, ak milosrdní nie sme, potom sme samým týmto postojom neschopní života v nebeskom kráľovstve a teda tento dar Božieho milosrdenstva nám ostáva neprístupný a zapovedaný – nie kvôli Bohu, ale kvôli nám, pretože odmietnutím toho byť milosrdní sme súčasne odmietli aj Božie milosrdenstvo, čiže spásu pre seba. Preto pápež varuje: „Miera, ktorú my používame na pochopenie a odpustenie, sa bude aplikovať na nás, keď nám bude odpúšťané. Miera, ktorú my používame na dávanie, sa v nebi bude aplikovať na nás, keď budeme odmeňovaní. Je dobré na to nezabudnúť.“ (GE 81) – a pred ním sám Ježiš: „Odídte od mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablu a jeho anjelom! Lebo ... čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili.“ (Mt 25,41n.45)

Milosrdenstvo je teda znakom kresťana, znakom úspešného a fungujúceho duchovného života, znakom opravdivého učeníctva a znakom toho, že naozaj v Božej milosti dozrievame do stavu, kedy sme aj sami schopní v plnosti „dosiahnuť milosrdenstvo“ – čiže blaženosť Neba.

Na záver pápež zhrňuje podstatu a logiku tohto blahoslavenstva slovami: „Ježiš nehovorí „blahoslavení tí, čo chystajú pomstu“, ale nazýva blahoslavenými tých, ktorí odpúšťajú a robia to „sedemdesiasedem ráz“ (Mt 18, 22). Treba si uvedomiť, že my všetci sme armádou tých, ktorým bolo odpustené. Na nás všetkých bolo zhladnuté s Božím súcitom. Ak sa úprimne priblížime k Pánovi a napneme sluch, možno občas započujeme túto výčitku: „Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojim spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?“ (Mt 18, 33). Hľadiet a konať s milosrdenstvom, to je svätosť.“ (GE 82)